

Asia: VN/23894/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi tuloverolain 119 ja 124 §:n muuttamisesta sekä rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 7 ja 15 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Finnwatch kiittää mahdollisuudesta lausua valtiovarainministeriölle yhteisöveron kevennystä ja tappioiden vähennysoikeuden pidentämistä koskevista muutosehdotuksista. Tiivistetysti Finnwatch pitää muutosesityksiä valtiontaloudelle kalliina ja investointien kannalta tehottomina sekä huonosti perusteltuina. Näistä syistä Finnwatch katsoo, ettei muutoksia tule toteuttaa.

Kansainvälistä painetta yhteisöveron keventämiselle ei ole

Hallituksen esitysluonnokseen sisältyvä tilannekuva yhteisöveroasteiden kehityksestä on virheellinen. HE-luonnoksessa esitetään, että pitkään valloillaan ollut yhteisöveroasteiden lasku jatkuisi edelleen luoden painetta veronkevennyksille. OECD-maissa keskimääräinen nimellinen yhteisöveroaste on kuitenkin ollut kasvussa jo useamman vuoden (1), ja myös EU-alueella yhteisöveroasteiden lasku on viime vuosina taittunut (2). Euroopassa moni maa on laskemisen sijaan nostanut yhteisöveroastettaan viime vuosina. Nostajiin lukeutuvat mm. Slovakia (21:sta 24%:iin), Tsekki (19:sta 21%:iin), Liettua (15:sta 17%:iin), Kypros (12,5:sta 15%:iin) ja Iso-Britannia (19:sta 25%:iin). Ranskassa on puolestaan otettu käyttöön väliaikainen lisävero, joka nostaa suuryritysten verotuksen tasoa merkittävästi (3).

Ylipäätään maiden välinen verokilpailu on vähentynyt merkittävästi mm. vuonna 2024 käyttöönotetun kansainvälisen 15 prosenttiyksikön minimiveron seurauksena. Minimivero on luonut yritysverotukselle uuden globaalin lattiataason ja pienentänyt merkittävästi niin maiden verokilpailukannusteita kuin -mahdollisuuksiakin.

Suomen yhteisöveroaste on lisäksi jo nykyiselläänkin selvästi OECD-maiden ja EU-maiden keskiarvoja matalampi. OECD:ssä yhteisöveroasteiden keskiarvo oli vuonna 2025 24,1 prosenttia eli yli neljä prosenttiyksikköä Suomen yhteisöveroastetta korkeampi (4). EU-maiden yhteisöveroasteiden keskiarvo ylsi vuonna 2024 21,2 prosenttiin (5).

Hallituksen esitys laskea yhteisöveroa 20 prosentista 18 prosenttiin on siten selkeässä ristiriidassa kansainvälisen kehityksen kanssa eikä sitä voi perustella muiden maiden veronkevennysten luomalla paineella.

Yhteisöveron kevennys on tutkimusten mukaan kallis ja tehoton kasvutoimi

Yhteisöveron kevennystä perustellaan sen investointi- ja kasvuvaikutuksilla. Aihetta koskevan tutkimuskirjallisuuden kuvauksessa on kuitenkin selkeitä puutteita. Yhteisöveronkevennyksen suhdetta investointeihin käsittelevässä luvussa sivuutetaan kokonaan viime vuosina empiirisistä tutkimuksista saatu laaja näyttö siitä, että yhteisöveroasteen lasku on kallis ja tehoton tapa kannustaa yrityksiä investoimaan. Tämä oli keskeisin johtopäätös mm. Euroopan komission tuoreessa verotuksen ja investointien suhdetta nimenomaan EU-kontekstissa käsitellessä selvityksessä (6). Vastaava johtopäätös vedettiin myös OECD:n vuonna 2023 julkaisemassa muistiossa, jossa suositeltiin nimellisten yhteisöverokantojen leikkauksista pidättäytymistä (7).

Tuoreista metatutkimuksista investointeja koskevassa luvussa viitataan vain Fuestin ja Neumeierin vuonna 2023 julkaisemaan tutkimukseen yritysverotuksen kevennyksen yhteydestä investointeihin ja kasvuun (8). Kyseisen tutkimuksen tuloksista ei kuitenkaan voi vetää johtopäätöksiä siitä, mikä on nimenomaan yhteisöveroastemuutosten vaikutus investointeihin, sillä tutkimuksen fokuksessa eivät olleet yhteisöveroastemuutokset. Sen sijaan veronkevennyksenä huomioitiin hyvin laaja joukko erilaisia verotoimia, kuten korotetut poistot ja erilaiset t&k-verotuet. Tällaiset verotoimet ovat tunnetusti yhteisöveroasteen laskua tehokkaampia kasvutoimia, koska ne kohdentuvat suuremmin tuleviin investointeihin. Komission mukaan näidenkään aikaansaamat dynaamiset vaikutukset eivät tosin riitä kattamaan toimenpiteiden kustannuksia (9).

Yhteisöveroastemuutokseen liittyen HE-luonnoksessa nostetaan esiin VATT:in vuonna 2022 julkaistun tutkimuksen sekä 15 vuoden takaisen Feldin ja Heckemeyerin metatutkimuksen tuloksia. Jälkimmäisen osalta on hyvä huomioida, että sekä metatutkimus että siinä huomioidut yksittäiset tutkimukset ovat hyvin vanhoja, ja mm. OECD:n mukaan investointien herkkyys veromuutoksille on laskenut finanssikriisin jälkeen (10). Feldin ja Heckemeyerin tulokset eivät siten todennäköisesti kuvasta kovin hyvin tämän päivän tilannetta.

Luvussa viitattu VATT:in tutkimus on sen sijaan verrattain tuore ja relevantti myös siksi, että siinä tutkittiin nimenomaan Suomessa tapahtuneiden yhteisöveroastemuutosten vaikutuksia investointeihin. Kuten HE-luonnoksessakin tuodaan esiin, tutkimuksen mukaan vuosina 2012–2014

toteutettu kuuden prosenttiyksikön yhteisöveronkevennys ei kasvattanut tutkittujen yritysten investointeja (11). Toimi oli siis tehoton, vaikka yhteisöveroa laskettiin huomattavasti nyt suunniteltua enemmän. Vastaavan suuntaisia tuloksia on saatu myös muista viimeaikaisista empiirisistä tutkimuksista. Gechertin ja Heimbergerin vuonna 2022 julkaistu laaja metatutkimus osoitti, ettei yhteisöveron kevennysten ja kasvun välillä ole selkeää tilastollista yhteyttä (12). Metatutkimuksessa analysoitiin yli 40 yhteisöveroastemuutosten ja kasvun yhteyttä koskevaa empiiristä tutkimusta.

Nykytutkimuksen valossa näyttää siis siltä, että yhteisöveroasteen laskeminen on tehoton keino edistää investointeja ja talouskasvua. Laaja-alaisena toimenä yhteisöveron keventäminen laskee kaikkien yritysten verotusta, mutta kannustaa vain pientä osaa niistä investointeihin (13). Tällöin veromenetykset nousevat tyypillisesti huomattavasti investointien synnyttämiä hyötyjä suuremmiksi. Veromenetykset eivät myöskään rajaudu yhteisöveromenetyksiin, sillä matalampi yhteisöveroaste keventää entisestään listaamattomien yritysten omistajien yrityksestään nostamien tulojen kokonaisveroastetta. Tämän vuoksi veroasteen lasku kasvattaa Suomessa jo muutenkin poikkeuksellisen suuria tulonmuuntokannusteita, ja pienentää lisääntyvän tulonmuunnon kautta myös ansiotuloverokertymää. Koska yritysomistus on keskittynyt vahvasti ylimpiin tuloluokkiin, on yhteisöveron kevennyksellä myös tuloeroja kasvattava vaikutus.

Esitysluonnokseen korjatut arviot itserahoitusasteesta näyttäytyvät edelleen ylioptimistisina

Kevään 2025 kehysriihen yhteydessä valtiovarainministeriö esitti aiemmista kannoistaan poiketen, että yhteisöveronkevennyksen aikaansaamat kasvuvaikutukset voisivat kuitata peräti 60 prosenttia kevennyksen synnyttämästä verovajeesta. Korkeaksi arvioitua itserahoitusastetta perusteltiin Gechertin ja Heimbergerin tutkimuksesta johdetuilla luvuilla. Tutkijat itse totesivat tulkinnan olevan virheellinen ja ristiriidassa tutkimuksen päälöydösten kanssa (14).

Sen sijaan, että itserahoitusastelaskelman aiemmat virheet olisi nyt korjattu, on laskelma päädytty vaihtamaan kokonaan toiseen. Itserahoitusastetta koskevan laskelman kerrotaan nyt pohjaavan De Mooijin ja Ederveenin lähes 20 vuotta sitten julkaistussa tutkimuksessa käytettyyn menetelmään. Eri tekijöiden vaikutuksia kuvaavia kertoimia on ilmeisesti poimittu malliin mm. Fuestin ja Neumeierin (2023) ja Feldin ja Heckemeyerin (2011) tutkimuksista. Ratkaisu vaikuttaa erikoiselta ottaen huomioon kyseisiin tutkimuksiin liittyvät edellisessä luvussa käsitellyt rajoitteet. Perusteluja sille, miksi koko laskelma on nyt vaihdettu toiseen, tai miksi parametrivalinnoissa on päädytty näihin vaihtoehtoihin, ei HE-luonnoksessa esitetä. Valtiovarainministeriö ei myöskään suostunut toimittamaan itse laskelmaa Finnwatchille, vaikka laskelman arviointi on annetuilla niukilla tiedoilla mahdotonta. Ministeriö kertoi vastauksessaan, ettei ministeriöllä ole pyyntöämme vastaavaa julkista asiakirjaa.

Edellä kuvattuihin ratkaisuihin nojaavalla laskelmalla pitkän aikavälin itserahoitusasteeksi on HE-luonnoksessa saatu 34–46 prosenttia. Vaikka arvio on huomattavasti aiempaa 60 prosentin arviota

matalampi, näyttäyty se edelleen tutkimuskirjallisuuteen peilaten hyvin optimistisena. Esimerkiksi valtiovarainministeriön aiemmin arvioissaan viittaaman metatutkimuksen laatineen professori Sebastian Gechertin mukaan yhteisöveronkevennyksen itserahoitusaste jää keskimäärin lähelle nollaa (15). Myös Euroopan komission muistiossa todetaan, etteivät veronkevennysten aikaansaamat dynaamiset vaikutukset yllä kattamaan kuin murto-osan veronkevennysten kustannuksista (16). Siten on mahdollista, että itserahoitusaste jää kauas nyt esitetystä ja yhteisöveronkevennyksen hintalappu asettuu todellisuudessa lähelle toimenpiteen aikaansaamaa staattista reilun 800 miljoonan euron veromenetystä.

Suuryritysten osinkoihin valuva veronkevennys on selvässä ristiriidassa velkajarrusovun kanssa

Yhteisöveron kevennys hyödyttää ennen kaikkea varakkaimpia yritysomistajia ja sijoittajia. Toimialoista suurimpiin hyötyjiin lukeutuu hyvää tulosta tekevä pankkisektori. Sekä Nordean että OP-ryhmän kohdalla veroalesta saatava hyöty nousee useisiin kymmeneen miljooniin euroihin vuodessa. (17) Myös energiasektorille ja suurimmille vähittäiskaupan toimijoille ohjautuva verohyöty on mittava. Iso osa verohyödystä valuu osinkoina ulkomaille, sillä Helsingin pörssiin listattujen yritysten kohdalla ulkomaisen omistuksen osuus yltää kokonaistasolla 55 prosenttiin (18). Suurimpiin hyötyjiin lukeutuvan Nordean omistajista yli 80 prosenttia on ulkomaisia (19).

Yhteiskunnalle veronkevennys aiheuttaa staattisesti yli 800 miljoonan euron veronmenetyksen, mikä näyttää erityisen huonolta nyt, kun Suomen velkasuhde on heikentynyt entisestään ja sopeutustarve on sen myötä paisunut vielä aiemmin luultua suuremmaksi. Veroasteen lasku on selvässä ristiriidassa eduskuntapuolueiden enemmistön laatiman velkajarrusopimuksen kanssa ja vaikeuttaa huomattavasti yhteisiin sopeutustavoitteisiin pääsemistä. On hyvin todennäköistä, että seuraavalla hallituksella ei ole muuta vaihtoehtoa kuin perua valtion taloudelle haitallinen veronkevennys. Vastuullisempaa se olisi tehdä jo nyt verotulojen turvaamiseksi ja edestakaisilta muutoksilta välttymiseksi.

Tappioiden vähennysoikeudessa ollaan siirtymässä EU:n löperöimpään sääntelyyn

Yhteisöveronkevennyksen lisäksi hallituksen esitysluonnoksessa esitetään tappioiden vähennysoikeuden pidentämistä nykyisestä 10 vuodesta 25 vuoteen. Toimelle on HE-luonnoksen mukaan tarve, koska nykyisellään yrityksillä jää tappioita vähentämättä niiden vanhenemisen vuoksi.

Suomen 10 vuoden vähennysaika on kuitenkin kansainvälisesti vertailtuna jo nykyisellään varsin pitkä. Niissä EU-maissa, joissa tappioiden vähentämistä koskevat rajoitukset on toteutettu vähennysaika koskevin rajoituksin, vähennysaika on lähes poikkeuksetta 5 vuotta (20). Ainoa pidemmän vähennysajan omaava jäsenmaa on Luxemburg. Vähennysajan rajaaminen 5 vuoteen on yleinen ratkaisu erityisesti itäisen Euroopan maissa.

Läntiseen Eurooppaan lukeutuviissa jäsenmaissa tappioiden vähentämiseksi ei sen sijaan ole useimmiten asetettu aikarajaa, mutta tappioiden vähentämistä rajoitetaan vuosittaisten ylärajojen kautta. Tappioita voi näissä jäsenmaissa vähentää vuosittain tyypillisesti korkeintaan määrän, joka vastaa 50–80 prosenttia yhtiön verotettavasta tulosta. Osassa maista tappiot ovat kuitenkin kokonaan vähennettävissä miljoonaa euroon asti. Vastaavia prosentuaalisia rajoituksia on käytössä myös monissa vähennysaikaa rajoittavissa EU-maissa. (21)

Hallituksen esitysluonnoksessakin todetaan, että vähennysajan ulottaminen 25 vuoteen vastaa vaikutuksiltaan pitkälti sitä, että raja poistettaisiin kokonaan, sillä hyvin harva yritys voi jatkaa tappiollista (tai hyvin heikosti kannattavaa) toimintaa yli 25 vuoden ajan. Toisin kuin valtaosassa niistä maista, joissa aikarajaa ei ole, Suomen lainsäädäntöön ei kuitenkaan ehdoteta otettavan myöskään vuosirajoja, jotka rajoittaisivat vuosittaista vähennysmahdollisuutta, ja varmistaisivat siten, että ainakin suurista verotettavista tuloksista maksetaan aina myös veroa. Tämän johdosta ehdotettua uutta rajausta voidaan pitää EU-maiden löysimpänä. EU-maista vain Irlanti, Malta ja Ruotsi sallivat tappioiden rajoittamattoman vähentämisen.

Finnwatch ei pidä valtaosaa muista EU-maista merkittävästi löysempien säännösten käyttöönottoa perusteltuna, ja esittääkin, ettei ehdotettuja muutoksia toteuta. Vaihtoehtoisesti tappioiden vähentämisaikaa pidentäminen tai aikarajojen poisto tulisi toteuttaa yhdessä uusien vuosittain tehtävien vähennysten määrää koskevien rajoitusten käyttöönoton kanssa. Muiden läntisten EU-maiden tapaan tappioiden vuotuisen vähennysoikeuden voisi rajata esimerkiksi 60 prosenttiin verotettavan tulon määrästä. Lisäksi riippumatta siitä, mihin sääntelyratkaisuun tässä päädytään, hallituksen tulisi varmistua siitä, etteivät uudet säännökset lisää yritysten mahdollisuuksia harjoittaa vahvistettujen tappioiden hyödyntämiseen perustuvaa aggressiivista verosuunnittelua. Tämän arvioimisessa tulee kiinnittää huomiota mm. erilaisiin yrityskauppatilanteisiin sekä rajat ylittäviin fuusioihin, joissa ulkomaisia lopullisia tappioita voi tulla Suomessa vähennettäväksi.

Vähennysoikeuden pidentämisen verovaikutusarvio herättää kysymyksiä

Hallituksen esitysluonnoksesta käy ilmi, että vahvistettuja tappioita on viime vuosina vanhentunut vuosittain 930–1 190 miljoonaa euroa vuodessa. Näistä keskimäärin 550 miljoonaa euroa on HE-luonnoksen mukaan arvioitu sellaisiksi tappioiksi, jotka voisivat tulla vähennetyksi tulevaisuudessa, jos tappioiden vähennysaikaa ei olisi rajattu nykyiseen 10 vuoteen. HE-luonnoksesta ei käy ilmi, mihin tämä arvio perustuu – ts. miksi vain puolet nykyisellään vanhentuvista tappioista tulisi jatkossa hyödynnetyksi. Käytetyille oletuksille tulisi olla selkeät perusteet, jotka tulisi myös tuoda selkeästi esiin hallituksen esityksessä.

Em. arvioon pohjaten hallitus arvioi, että tappioiden vähennysajan pidentäminen pienentää yhteisöveron tuottoa pitkällä aikavälillä noin 100 miljoonalla eurolla vuosittain. Tämänkin lakimuutosehdotuksen verovaikutukset ovat siten varsin olennaiset, vaikka ne realisoituvat vasta

vuodesta 2037 alkaen muutoksen koskiessa vain tulevia tappioita. Lisäksi on hyvä huomioida, että mikäli hallituksen arvio siitä, että vain noin puolet nykyisellään vanhenevista tappioista tulisi jatkossa hyödynnetyksi, osoittautuu vääräksi, voivat veroaikutukset jopa tuplaantua nyt esitetystä.

Alaviitteet:

(1) OECD. (2025). Corporate Tax Statistics 2025, s. 24. <https://doi.org/10.1787/6a915941-en>

(2) European commission. (2025). Annual Report on Taxation 2025, s. 56. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/998524d7-4fe5-11f0-a9d0-01aa75ed71a1/language-en>

(3) Suurimmilta yrityksiltä (liikevaihto > 3 mrd.€) peritään lisävero, jonka suuruus on 41,2 % normaalien yhteisöverojen määrästä. Yritysten, joiden liikevaihto on välillä 1,5–3 mrd.€, kohdalla lisäveron suuruus on 20,6 % yhteisöveron määrästä. Ks. esim. KPMG. (5.2.2026). France: Tax measures in Finance Act 2026 adopted!. <https://kpmg.com/av/fr/avocats/eclairages/2026/02/tax-measures-in-finance-act-2026-adopted-in-france.html>

(4) OECD. (2025). Corporate Tax Statistics 2025, s. 23. <https://doi.org/10.1787/6a915941-en>

(5) European Commission. (2025). Annual Report on Taxation, s. 55. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/998524d7-4fe5-11f0-a9d0-01aa75ed71a1/language-en>

(6) European Commission. (2026). Corporate Income Taxation and Investment: A Review of Empirical Findings and Policy Issues in the EU Context. Economic Brief 089. https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/corporate-income-taxation-and-investment-review-empirical-findings-and-policy-issues-eu-context_en

(7) OECD. (2023). How does corporate taxation affect business investment? Evidence from aggregate and firm-level data, s. 9. https://www.oecd.org/en/publications/how-does-corporate-taxation-affect-business-investment_04e682d7-en.html

(8) Fuest, C. & Neumeier, F. (2023). Corporate Taxation. Annual Review of Economics , Vol. 15:425-450. <https://doi.org/10.1146/annurev-economics-082322-014747>

(9) European Commission. (2026). Corporate Income Taxation and Investment: A Review of Empirical Findings and Policy Issues in the EU Context. Economic Brief 089. https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/corporate-income-taxation-and-investment-review-empirical-findings-and-policy-issues-eu-context_en

(10) OECD. (2023). How does corporate taxation affect business investment? Evidence from aggregate and firm-level data, s. 8. https://www.oecd.org/en/publications/how-does-corporate-taxation-affect-business-investment_04e682d7-en.html

(11) Harju, J., Koivisto, A., & Matikka, T. (2022). The effects of corporate taxes on small firms. Journal of Public Economics, Volume 212. <https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2022.104704>

(12) Gechert, S., & Heimberger, P. (2022). Do corporate tax cuts boost economic growth? European Economic Review, Volume 147. <https://doi.org/10.1016/j.euroecorev.2022.104157>

- (13) VATT. (29.10.2024). Yritysverojen laskeminen on tehoton keino edistää talouskasvua. <https://vatt.fi/-/yritysverojen-laskeminen-on-tehoton-keino-edistaa-talouskasvua>
- (14) Lindholm, P. (11.5.2025). Ministeriön arvio itseään takaisin maksavasta veroalennuksesta ei perustu minkäänlaisiin laskelmiin. Yle uutiset. <https://yle.fi/a/74-20160656>
- (15) Lindholm, P. (11.5.2025). Ministeriön arvio itseään takaisin maksavasta veroalennuksesta ei perustu minkäänlaisiin laskelmiin. Yle uutiset. <https://yle.fi/a/74-20160656>
- (16) European Commission. (2026). Corporate Income Taxation and Investment: A Review of Empirical Findings and Policy Issues in the EU Context. Economic Brief 089, s. 14. https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/corporate-income-taxation-and-investment-review-empirical-findings-and-policy-issues-eu-context_en
- (17) Pantzar, M. & Martikainen, A. (26.4.2025). Taloustieteen professori arvostelee yhteisöveron laskua: Tehoton keino talouskasvuun. Yle uutiset. <https://yle.fi/a/74-20158071>
- (18) Euroclear Finland. (nd). Tilastot - Omistusrakenne. <https://www.euroclear.com/finland/fi/statistics/owner-structure.html>
- (19) Euroclear Finland. (30.4.2026). Ulkomaalaisomistus osakkeista / Foreign ownership of shares issued. https://www.euroclear.com/dam/EFi/Statistics/ForeignOwners/ForeignOwners2026/Foreign_ownership_20260430.pdf
- (20) Ks. esim. Tax Foundation. (2024). Net Operating Loss Carryforward and Carryback Provisions in Europe, 2024. <https://taxfoundation.org/data/all/eu/net-operating-loss-tax-europe-2024/>
- (21) Ks. esim. Tax Foundation. (2024). Net Operating Loss Carryforward and Carryback Provisions in Europe, 2024. <https://taxfoundation.org/data/all/eu/net-operating-loss-tax-europe-2024/>

Hietanen Saara
Finnwatch ry